

TEGYÜNK EGYÜTT

A BALTI-TENGERI RÉGIÓÉRT!

A balti-tengeri stratégia kidolgozását többféle oldalról támogatja számos szervezet: olyan NGO-k, vállalkozói és munkaadói csoportok, illetve hatóságok, amelyek aktívan érdekeltek a régióban. A balti-tengeri régióra vonatkozó stratégia egy olyan terület merőben újfajta megközelítése, amely problémákkal, ugyanakkor lehetőségekkel is rendelkezik. A stratégia lehetőséget teremt annak megértésére, hogy minden egyes prioritás esetében figyelembe kell venni, miként kapcsolódik az a többihez, másrészt pedig hogy erre regionális szinten nyílik a legjobb lehetőség.

A **Tengerügyi és Halászati Főigazgatóságnál** a hangsúlyt a fenntartható tengeri tevékenységek fejlesztésére helyezik, az EU vizein belül és kívül egyaránt. A 2007-ben meghirdetett integrált tengerpolitika remekül illeszkedik a balti-tengeri régióra vonatkozó stratégiához, mivel mindkettő tisztában van az érintett terület jelentőségével a politika alkalmazása során, illetve a különböző tényezők egymásra gyakorolt hatásával.

A tengerhez kötődő tevékenységekben bővelkedő balti térség számára különösen fontos annak megértése, hogy az olyan területek, mint a turizmus vagy a part menti energiatermelés nem kezelhetők egymástól függetlenül: egy forgalmas nemzetközi hajózási útvonal, egy érzékeny ökoszisztéma, a rendelkezésre álló energiaforrások és a szennyező anyagok hatása csupán néhány példa az egymástól elválaszthatatlan tényezőkre.

Minthogy a régió számára készült stratégiában szereplő témák közül jó néhány rendelkezik tengeri vonatkozással, a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság teljes mellszélességgel támogatja egy széles spektrumú balti-tengeri stratégia gondolatát, és meg is határozott öt kulcsfontosságú területet, amely különleges figyelmet érdemel.

Tengerfelügyelet

A világ teheráru-mennyiségének tizenöt százaléka átmegy a Baltikumon, és ez a mennyiség 2015-re várhatóan megkétszereződik. Az áruszállításhoz olyan veszélyes anyagok társulnak, mint az olaj, úgyhogy a biztonság kérdését folyamatosan napirenden kell tartani. A tengeri felügyelet a halászat, a határ- és vámellenőrzés, valamint a bűnmegelőzés szempontjából is

lényeges. A Főigazgatóság készen áll arra, hogy finanszírozzon egy kísérleti programot, amely támogatást nyújtana a határokon átnyúló együttműködéshez, és a tengerfelügyeleti rendszerek közötti információcseréhez. Ugyanakkor a balti-tengeri régió hivatalos biztonsági értékelésére is igényt tart, hogy pontos képet alkothasson a problémák mértékéről.

Tengeri területtervezés

Hatalmas a kereslet erre a kis területre: mintha a tengerre mindenki igényt tartana... Ahhoz, hogy a gazdasági növekedés közepette a környezetvédelmi előírásokat be lehessen tartani, továbbá a fajokat és a létfenntartó ökológiai folyamatokat és szolgáltatásokat kellő védelemben lehessen részesíteni, az embereknek tudniuk kell, mely területek szorulnak védelemre, melyeket lehet fenntartani a szélturbinák számára, melyeket a hajózási útvonalaknak és így tovább. Ehhez madártávlatból kell közelíteni a területtervezéshez, pontosan feltérképezve, hogy mit hova érdemes tervezni.

„Tiszta hajózás”

Habár az európai kereskedelem 90%-a tengeri szállítással zajlik, és ha a tonnára vetített károsanyag-kibocsátást nézzük, a termékek a-tól b-hez történő eljuttatása tisztának tekinthető, összességében nézve annak környezetre gyakorolt hatásai – a szennyvíz, az ipari tisztítószerek és a levegőminőség romlása – mégis azt mutatják, hogy a tengeri szállítási iparnek még tovább kell „tisztulnia”. Ezért számíthat pozitív fogadtatásra a tiszta hajózás koncepciója, amely alá egy egész sor intézkedés tartozik, például a parton termelt elektromos áram használata az összes balti-tengeri kikötőben.

Fenntartható halászat

Nem kérdés, hogy a halállományok még mindig adnak okot aggodalomra, még ha néhány fajnál javulás is tapasztalható. Fokozottabb együttműködésre van szükség a Balti-tenger körüli államok között ahhoz, hogy a jelenlegi közös halászati politika által okozott hibákat ellensúlyozzák, illetve hogy a politika reformjával párhuzamosan megmutassák a mostani helyzetből kivezető utat.

Tengerészeti klaszterek

Európa tengerészeti ipara remekül teljesít és az ágazat további növekedési potenciállal is rendelkezik. Csoportosulások és hálózatok építése révén az ipari klaszterek még nagyobb teljesítményre képesek. Ezeknek különös jelentősége volna a Baltikumban, amelyet szűk piacok és sokféle tevékenység keveredése jellemez. Az ilyen klaszterekből a régió egészének gazdasága profitál, sőt pozitív, közvetett hatásait az egész EU élvezheti.

Az **Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB)** különféle érdekcsoportokat, például nem kormányzati szervezeteket, munkáltatói és munkavállalói szervezeteket képvisel, lehetőséget teremtve számukra ahhoz, hogy a nagyobb uniós intézményekhez fordulhassanak. Az EGSZB – amely elfogadja, hogy a környezet védelme is fontos prioritás – a régió jövőbeni jólétét tekinti elsődleges szempontnak a Baltikumban.

A régió fejlődését hátráltató akadályokat le kell bontani. A tenger körül fekvő kilenc országban nyolcféle fizetőeszközt használnak; a bürokrácia, például különféle engedélyek előírása akadályozza a munkavállalók és a szolgáltatások szabad mozgását; továbbá a régióban működő egyetemeknek és kutatóintézeteknek is hasznukra válhatna egy szorosabb együttműködés.

Az ún. szolgáltatási irányelv, amely a határoktól függetlenül tevékenykedő vállalkozások előtt hivatott egyengetni a talajt, 2009 végéig az EU teljes területén érvényt fog szerezni, és az EGSZB szerint következetes végrehajtása fontos lesz a régió jóléte szempontjából. Az EGSZB örömmel fogadja, hogy a stratégia támogatja a bürokrácia csökkentését, illetve hogy nagy hangsúlyt kap a kutatóintézetek közötti kapcsolatok erősítése. Aggodalommal tekint azonban arra, hogy a stratégiához nem tartozik extra pénzforrás. A regionális alapok jelentős összegeket szánnak a balti térség prioritásaira, felhasználásukhoz azonban a nemzeti kormányok arányos hozzájárulása is szükséges. Az EGSZB attól tart, hogy azok az országok, amelyeknek leginkább szükségük volna az EU-s beruházásokra, nem tudják majd biztosítani a tőlük elvárt önrészt.

A Balti-tengerre az egyik legnagyobb fenyegetést az eutrofizáció jelenti: a mezőgazdaságból és a tengerbe jutó kezeletlen szennyvízből származó többlettápanyagok hatására elszaporodnak az algák, minek következtében csökken a vízben az oxigén mennyisége és kipusztulnak a területen élő fajok. A **WWF (Természetvédelmi Világalap)** meggyőződése szerint csak egy integrált megközelítés mentén képzelhető el a tengergazdálkodás és a tenger emberek általi hasznosítása. Az eutrofizáció problémája általában a környezetvédelmi miniszterek asztalára kerül, pedig annak eredete a mezőgazdaságban keresendő. Ez csupán egy példa arra, milyen nagy szükség volna a minisztériumok és a különböző kormányzati szintek együttműködésére.

A WWF pozitívan értékeli, hogy a balti-tengeri stratégia és integrált tengerpolitika is hangsúlyt fektet a különböző ágazatok közös munkájára. A WWF – a tenger alatti kábelektől kezdve a turizmusig – rengeteg olyan ágazatot megnevez, amely igényt tart a tenger használatára. Ezek mindegyikét többféle – nemzeti, regionális, uniós vagy globális – szinten ellenőrzik. Egyetlen olyan szervezet sem létezik azonban, amely a teljes spektrumra befolyással rendelkezne, és a tengerre egyre nagyobb nyomás nehezedik. A WWF is magáénak érzi a stratégia azon felismerését, mely szerint a Balti-tenger ügye egy egész régiót érint, és hogy minden egyes prioritás összefüggésben áll a többivel.

Ám a WWF egy fontos figyelmeztetést is a zászlajára tűzött: feltétlenül el kell fogadnunk, hogy soha nem várhatunk a tengertől többet, mint amennyit az fenntartható módon meg tud teremteni. Korábban minden egyes ágazat környezeti hatásait külön-külön vizsgálták. A WWF azonban világosan rámutat, hogy ez a fajta szemlélet nem nyújt lehetőséget az összkép megismerésére, valamint hogy minden tevékenységet és hatást összességében kell szemlélni, és az intézkedések végrehajtása során mindig tekintettel kell lenni arra, hogy minden egyes ágazatot egy tágabb képbe kell beleilleszteni. Innen már csak egy lépés a WWF csoport által kulcsfontosságúnak tekintett tengeri területtervezés, amely segítséget nyújt majd annak meghatározásához, hogyan használják, illetve hogyan kellene egyidejűleg használniuk a tengert a különféle szereplőknek, szem előtt tartva az ökoszisztéma kínálta lehetőségeket és határokat.

